

העם בראותם מלחמה ושבּו מצרימה', דהיינו פן יראו את מלחמת היצר ושבּו מצרימה אל מ"ט שערי טומאה כבתחילה, ולכן 'ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף', והוא בכדי שיתבטלו תחילה הקלי' במלחמת ישראל בעמלק במדבר ברפידים, ועי"כ יהיה בכוחם לעמוד תמיד בגבורה בפני מלחמת היצר (רמ"ק).

בלעם ובלק נשמתם משורש עמלק

עַמְלֹק מֵאֵן הוּא לְעִילָא ומהו שורש אחיזת עמלק למעלה, **דְּהָא חַיִּינָן דְּבַלְעָם וּבֹלֵק מִתַּמָּן הוּא נִשְׁמָתִין דְּלַהוֹן, וּבְגִין דָּא הוּא שְׁנֵאִין לְיִשְׂרָאֵל יְתִיר מְכָל אוֹמָה וְלִישָׁן בִּי** הרי אנו רואים שבלעם ובלק היו נשמתן משורש עמלק משום כך הם היו שונאים את ישראל יותר משאר כל האומות והלשונות, **וּבְגִין דָּא עַמְלֹק רָשִׁים בְּשִׁמְהוֹן, ע"ם מֵן בְּלָעָם, ל"ק מֵן בֹּלֵק** משום כך נרשם בשם שם עמלק, דהיינו ע"מ מעמלק ואותיות ל"ק מעמלק בבלק, ואם כן מהו שורש קלי' הקשה של עמלק, **וְדָכַר וְנוֹקְבָא אֵינוֹן עַמְלָקִים. וְעַלִּיָּהּ אֶתְמַר,** (במדבר כג) **לֹא הָבִיט אֹן בִּיעֶקֶב וְלֹא רָאָה עַמֶּל בְּיִשְׂרָאֵל** אלא שורש עמלק הוא זכר ונוק' דקלי', דסמא"ל ולילי"ת שעליהם נאמר לא הביט וגו', דהיינו 'עמל' הוא קלי' סמא"ל ובת זוגו נקראת קסם, שהם ישראל ולאה דקלי', 'און' הוא יעקב דקלי' שבת זוגו לילי"ת היא נחש רחל דקלי' וכדלקמן.

זה לעומת זה עשה האלקים

**כְּגֹוֹנָא דְאִית בְּיִשְׂרָאֵל אַרְבַּע אַנְפִּין, יַעֲקֹב, יִשְׂרָאֵל,
רַחֵל, לֵאָה. יִשְׂרָאֵל עִם לֵאָה, יַעֲקֹב עִם רַחֵל,**

לְקַבֵּל, (יחזקאל א) וּפְנֵי נָשָׁר לְאַרְבַּעֶתָם כי כמו שיש בקדושת ישראל

ד' פרצופים, שהם ישראל ויעקב לאה ורחל, דהיינו שזו"ן הגדולים הם ישראל ולאה וזו"ן

הקטנים הם יעו"ר, והם כנגד מש"כ 'פני נשר לארבעתם', דהיינו שנשר דז"א כולל ד'

פרצופים הנ"ל. **הָכִי אִית אַרְבַּע אַנְפִּין לְעַמְלֵק, קָסָם, וְנַחֲשׁ,**

עַמֵּל, וְאֹן וכנגד 'זה לעומת זה עשה האלהים' יש ד' פרצופים בקלי' כקוף בפני אד"ם

דז"א, והם קסם נחש עמל און. **עַמֵּל רָשִׁים בְּעַמְלֵק. וְהָמָן דְּהָוָה**

מִסְטָרָא דְעַמְלֵק, (תהלים ז) יָשׁוּב עַמְלֹו בְּרֹאשׁוֹ והנה קלי' עמל

רשומה בעמל"ק, ולכן המן שהיה מזרעו של עמלק, אמר עליו נעים זמירות ישראל

בתהילותיו 'ישבו עמלו בראשו', דהיינו שקלי' עמל שמצדו תשוב עליו להורגו. **וְכָל**

אַלּוּפֵי יַעֲשׂוּ מִעַמְלֵק הָיוּ וכן שאר כל אלופי עשו היו מצד עמלק מאחר שהם

נמשכים מסמא"ל דקלי' עמל. **וְלַעֲיֵלָא. עַמְלֵק, סָמְאֵל, עַמֵּל** ומשום כך

למעלה עמלק משתתף בסמא"ל, הוא הקלי' הנקראת עמל. **נַחֲשׁ, אֹן, וּמִרְמָה.**

דְּמִפְתִּי לִיה לְבַר נָשׁ לְמַחֲטִי לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא ורחל

דקלי' נקראת נחש, ויעקב דקלי' נקרא און ומרמה, והם המפתים את האדם לחטוא לקב"ה.

עַמֵּל, קָסָם, ק' מִן עַמְלֵק ס"ם מִן סָמְאֵל. נַחֲשׁ, א"ל

מִסָּמְאֵל ובת זוגו דישראל דקלי' הנקרא עמל, היא לאה דקלי' הנקראת קסם, והיא

סוד את ק' דעמלק, ואותיות ס"ם דקס"ם דלאה דקלי' הוא אותיות ס"ם דסמא"ל, ורחל דקלי'

הנקראת נחש היא סוד אותיות א"ל דסמא"ל[שצג] שיעקב דקלי' בעלה הנקרא או"ן כלול עמה, ואין לו רמז פרטי השמות הנ"ל מפני שהוא נכלל בנחש בת זוגו המפתה את האדם (כאן חסר).

חוזר לדבר בענין אברהם אבינו

עֲלֶיּהָ אֶתְמַר לְאַבְרָהָם, (בראשית יב) לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ־
וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ הנה בענין אצטגנינות הכוכבים
 נאמר לאברהם, לך לך מארצך וגו', **בֵּית מוֹלַדְךָ דִּילְךָ, מֵאֲלֵין בְּתִי**
סִיְהָרָא, או בְּתִי שְׁבַתָּאִי, או בְּתִי מֵאֲדִים כי הנה סוד בית
 מולדתך הכוונה לבתי חכמת ההסתכלות בלבנה או בבתי כוכב שבתאי או בבתי כוכב
 מאדים, ובשאר כוכבי שצ"ם חנכ"ל, והוא בכדי שלא ידבק אברהם בחכמת החיצונים.
דְּבִתִּי מֵאֲדִים וּבְתִי שְׁבַתָּאִי וּלְבָנָה, עֲלִיָּהּ אֶתְמַר, אֵין
מִתְחִילִין בְּב"ד (אין מתחילין ב'ב' ואין מסיימין ב'ד'). **דְּמֵאֲדִים סוּמְקוֹ**
דְּחַמָּה, גִּיהָנָם, אֵימָא דְּעֵשׂוֹ, דְּאֶתְיִלִּידַת בְּיוֹמָא
תְּנִינָא מאחר שעל בתי מאדים שבתאי ולבנה נאמר שאין מתחילים דבר חדש בימי

אור הרשב"י

ואמנם בחינת הטוב שבנשמות אדם שנתערבו ברע של הנחש היה בראשו של נחש שהיה יותר גדולה במעלה ויותר קרובה אל הקדושה כי משם ולמטה הכל רע גמור בלי טוב.

[שצג] הנה לא מבואר למה א"ל דסמא"ל הוא נחש רחל דקלי'.
 ואולי על פי מש"כ בעין הדעת טוב שהנחש הוא קרוב ביותר אל הקדושה אז לכן הוא שם א"ל. כדאיתא שם בפרשת תולדות וז"ל:

הלימוד היומיומי

לע"נ חכם שלום הכהן בן תפחה מלכה זצ"ל

שני ורביעי, [שצד] מאחר שכוכב מאדים שממנו בא אודם החמה, וממנו בא אש הגיהנם

אור הרשב"י

הטבע ולא בדרך החכמה כמו פתו נפלה מפיו צבי הפסיקו בדרך וחביריו ומאי דאמרינן נמי בחולדה ובעופות ובכוכבים הם ג"כ ענינים בטילים נתפתו בהם המון האנשי הפחותים ואינם ענייני חכמה ולא מאיצטגנינות כלל כמו שיאמרו אם תראה כוכב כך ביום כך יהיה כך וכך בדבר שאין לו שום אמתות אבל ענייני חכמת המשפט הם דברים אמתיים שהאדם בטבעו נמשך אחר תכונה מהתכונות לפי מזגו וכשלא ירצה למשול על מדותיו מצד שכלו או שפיטת חכמי המשפט היא אמיתית אבל מצד היות השכל שליט על זה הסדור לא יתחייבו העניינים ההם ועל זה הצד אמרו בשילהי מסכת שבת שמי שנולד במזל פלוני וביום פלוני יהיה מוכן מצד מזגו לחכמה או לחסידות או להיות גנב או גזלן וכיוצא באלו וזה ענין מותר לגלותו ושישמר מן הרעה הנכון לבא עליו ואין סומכין על הנס אבל שישתדל לעשות כל מעשיו על פיהם וכפי מה שיוורו חכמי המשפט על זה ולזה אסרו חכמים ז"ל לשאול לחכמי המשפט את אשר יקרהו כפי מזל מולד מולדו כי יביא קצת אל הסרת ההשגחה וסילוק הבחירה ולמדו דבר זה מפסוק תמים תהיה עם י"י אלהיך. וא"כ לפי כל זה דבר שידע שיהיה רע לפי חכמת המשפט אפשר להשמר ממנו ולזה נוהגין ההמון שאין מתחילין בב"ד כי מזל הלבנה קל בימים ההם ואין ההתחלה מצלחת בימים

ועוד אפ"ל שהרי המלכות היא שם א"ל, ומשום כך מלכות דקל"י שהיא רחל דקל"י היא שם א"ל מסמא"ל.

[שצד] כדאיתא בזהר פנחס רל"ד ע"א שהוא מאחר שאז נבראו הסמא"ל והלילי"ת, וכמו שפסק השולחן ערוך יורה דעה סימן קעט סעיף ב' נהגו שאין מתחילין בב' ובד', ובביאור הגר"א כתב שמקורו מהזהר כאן.

וכתב הרמ"א שלכן נהגו ג"כ להתחיל ללמוד בר"ח, כי אף על פי שאין נחוש יש סימן (סמ"ק סימן קל"ו). במה שאדם יודע שהוא כנגד המזל, לא יעשה ולא יסמוך על הנס, אלא שאין לחקור אחר זה משום תמים תהיה (דברים יח, יג) (תשובת רמב"ן סימן רפ"ו רפ"ג) כמו שנתבאר.

והקשה הר"ן בסנהדרין דף סה עמוד ב' ואמאי אסרי הא מילתא הא כל הני מילי מענין מעונן נינהו מחשוב הימים והשעות ואסור לאמרן ולחשבן. ועוד קשה דבגמ' אמרינן דבכלל המנחשי' הם המנחשי' בחולדה ובעופות ובכוכבים דאלמא דמסתכלין באיצטגנינות הכוכבים הם בכלל מנחשים ובפסחים אמרינן מניין שאין שואלין בכלדיים שנאמר תמים תהיה עם י"י אלהיך. וכלדיים פי' בעל הערוך החושים במשפט הכוכבים והכא אמר דהוה בכלל לאו דמנחש.

ותירץ ה"ר דוד ז"ל דמאי דאסור משום נחוש הם דברים בטלים שאין להם עיקר לא בדרך